

PLZEŇSKÉ DVORKY

10 let

2016–2025

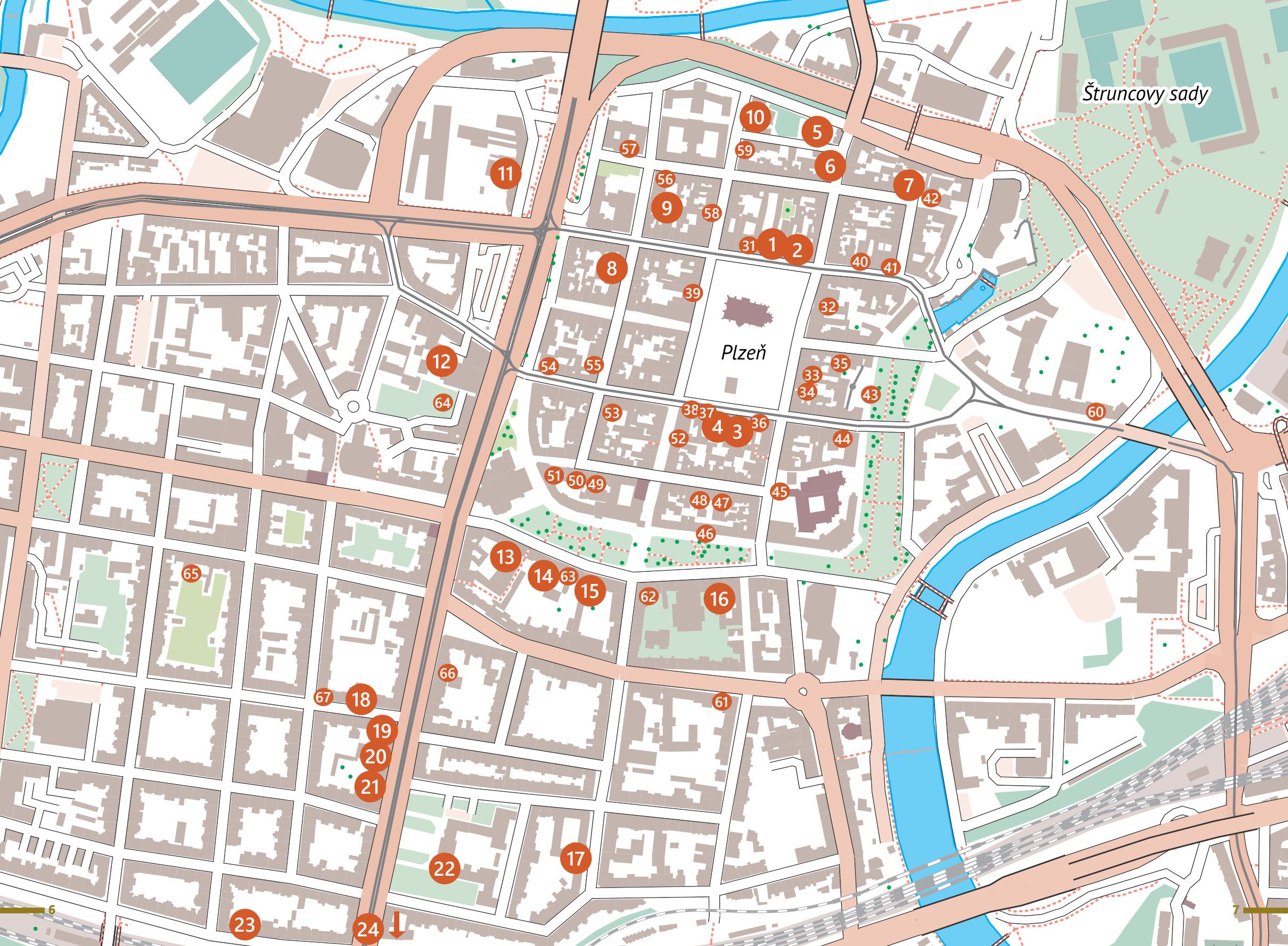

Obsah

Úvod	3	17/ Škroupova 18 – Rašínův dům	88
Obsah.....	4	18/ Plachého 6.....	92
Mapa.....	6	19/ Klatovská třída 20 – Kotkův dům	98
1/ Náměstí Republiky 2 – U Bílé růže	8	20/ Klatovská třída 24	104
2/ Náměstí Republiky 3 – U Zlatého beránka	14	21/ Klatovská třída 26	108
3/ Náměstí Republiky 21	20	22/ Náměstí T. G. Masaryka 13 – Obchodní akademie	112
4/ Náměstí Republiky 22	26	23/ Hálkova 18	116
5/ Malá 4–6	32	24/ Náměstí Míru 10 – Český rozhlas	122
6/ Rooseveltova 15 – U Černého orla.....	36	Petrohrad	128
7/ Veleslavínova 10 – U Matky Boží	40	25/ Mikulášské náměstí 10	130
8/ Sedláčkova 29 – Augustonův dům	44	26/ Mikulášské náměstí 15	136
9/ Sedláčkova 32	48	27/ Sladkovského 16.....	142
10/ Dominikánská 14 – Mestlův dům.....	52	28/ Hlavanova 15–17 – Domov svaté Alžběty	146
11/ Sady Pětatřicátníků 27.....	56	29/ Hlavanova 8	150
12/ Palackého 3 – Rabínský dům.....	62	30/ Farského 4	154
13/ Smetanovy sady 11	68	Dvorky z předchozích let.....	158
14/ Smetanovy sady 7	72	Slovníček pojmů.....	183
15/ Smetanovy sady 3	82	Prameny a literatura	190
16/ Kopeckého sady 11, 13	80	Jak jsou dvorky přístupné	190

Štruncovy sady

Plzeň

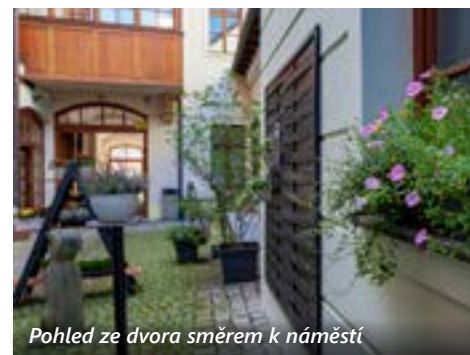

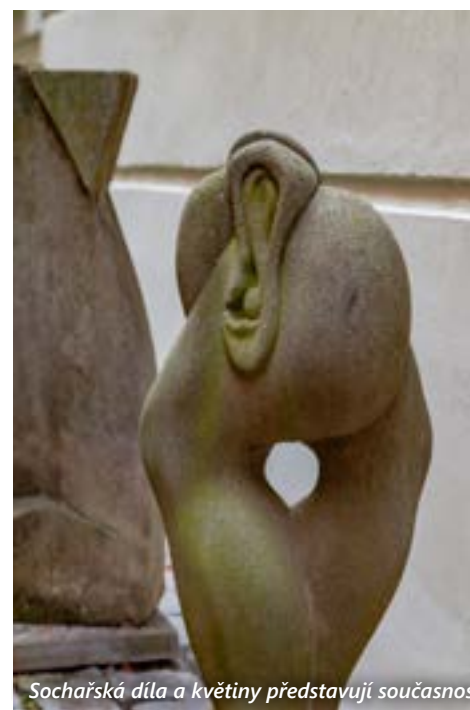
1/ Náměstí Republiky 2 U Bílé růže

Dům je sousedem plzeňské radnice a stejně jako ona se rozkládá na dvou pozemcích původního gotického založení, z něhož se zachovaly klenuté sklepy. Vystavěn byl v poslední čtvrtině 16. století v renesančním slohu a před přestavbou do dnešního klasicistního vzhledu v roce 1871 byl jakýmsi stylovým bližencem nedalekého Císařského domu. Dvoupatrový dům s trojicí sdružených oken pod rovnými římsami opatřený velkým kamenným portálem z pravidelně otesaných kvádrů a zdobným klenákem.

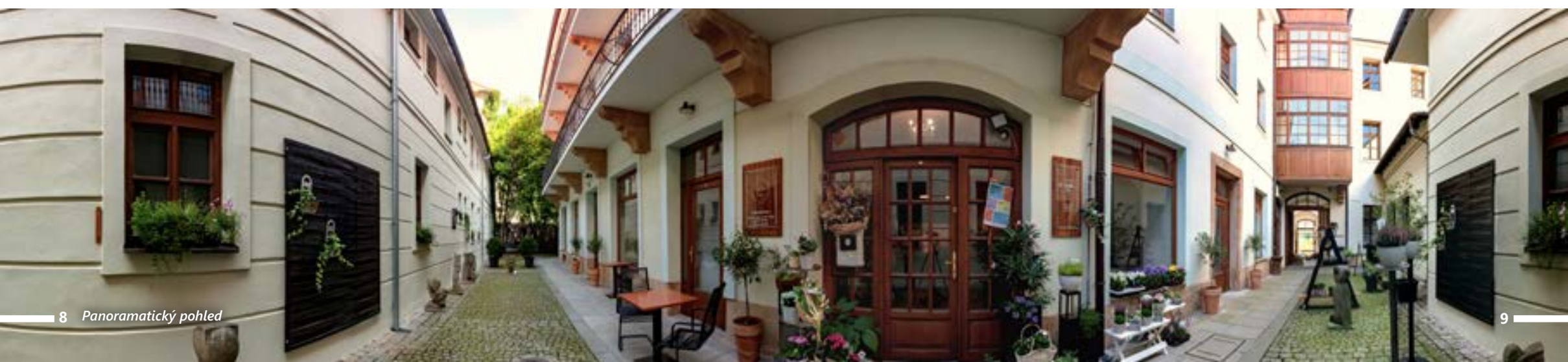
Pohled ze dvora směrem k náměstí

Sochařská díla a květiny představují současnost

Zahrada v hloubi vnitrobloku

16/ Kopeckého sady 11, 13 Měšťanská beseda, Kamerál

Měšťanská beseda, zahrada

Bývalo dobrým zvykem při každém společenském zařízení, jenž poskytovalo pohostinské služby, pamatovat na vlahé jarní dny, teplá letní odpoledne i večery a vybudovat venkovní posezení. Nejinak tomu bylo i u plzeňské Besedy. Uvnitř velkého bloku mezi sady a dnešní Americkou ulicí k tomu bylo velmi příhodné místo. Besedu založili plzeňští měšťané v roce 1862. Tehdy sídlila ve dvorním objektu v Palackého ulici, tedy v místě vzdáleném pár desítek metrů. Ve stejném roce se ustavil mužský pěvecký sbor Hlahol, v roce 1865 vznikla následně jeho ženská sekce a v roce 1867 začal fungovat jako sbor smíšený. V roce 1863 vznikl v Plzni Sokol a v roce 1878 došlo z iniciativy představitelů plzeňské inteligence k založení Spolku přátel vědy a literatury české v Plzni.

Koncert na Letní scéně

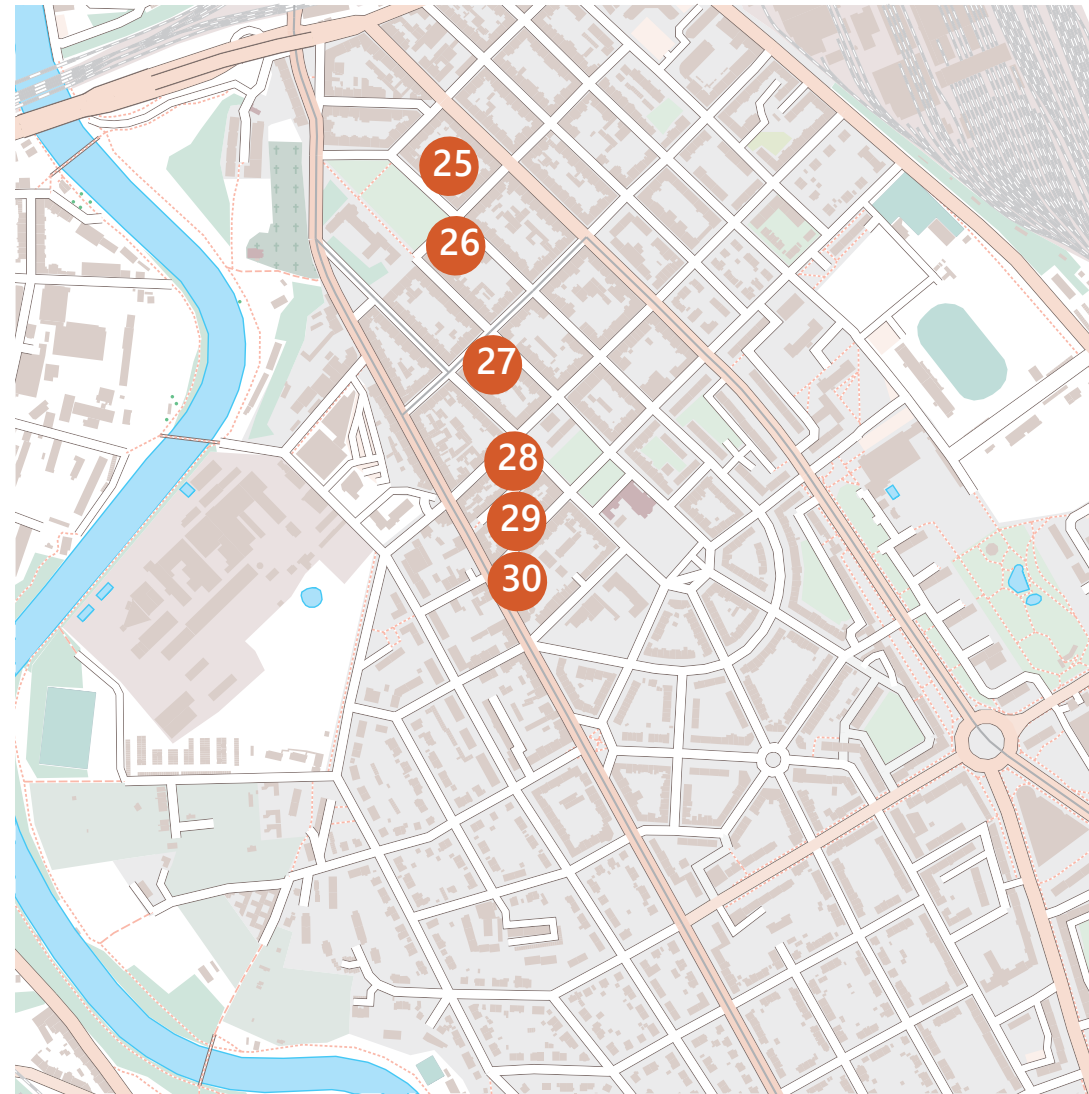

V bývalém kuželníku se otevřel i bar

Petrohrad

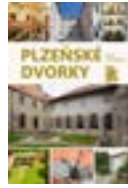
Petrohrad je pomístní název části Východního (původně Pražského) Předměstí, dnes oficiálně části obvodu Plzeň 2 – Slovany. Lokalita je zhruba vymezena pásem domovních bloků, který ohraničuje ze západu Železniční ulice nad hlavním nádražím, na východě Tábořská ulice, ze severu železniční dílny a z jihu bývalá Piettova papírna. Název je odvozen podle dávno zaniklé zájezdní hospody U Města Petrohradu, která stávala někde na rohu dnešní Slovanské a Sladkovského ulice. Původní periferie rostla postupně od konce 19. století a dodnes si zachovává určitý genius loci. Tady se usídlovali převážně dělníci blízkých železničních drah, drobní řemeslníci a živnostníci. Fungovalo zde kolem třiceti hospod, desítky pekáren a bezpočet malých obchůdků s nejrůznějším drobným zbožím pro domácnost. Zástavba převážně činžovních domů se rozšiřovala až do dvacátých let 20. století. V malých bytech žily často početné rodiny, které se dělily se sousedy o společné sociální zařízení na chodbách, prádelny a další společné prostory. Vznikaly zde ale i významné firmy svého času přesahující lokální význam, třeba továrna na smaltové nádoby Bartelmus, kamenictví Cingroš, Piettova papírna, továrna na drát Schwarz a Beck, firma Jaroš a Michl, která se věnovala zámečnictví a umělecké kovodělné výrobě. Teprve v druhé polovině 20. století na původní zástavbu navázala výstavba moderních cihlových a panelových obytných bloků. I přes rekonstrukci starých činžovních domů na Petrohradě zůstaly v zadních traktech budov zachovány dvory a dvorky, které kdysi sloužily nájemníkům. Mají různou podobu. Řada z nich byla rovněž rekonstruována a upravena pro dnešní potřebu. Ale najdeme tu i takové, které mají původní ráz. Odděleny od sousedních dvorků cihlovými zídkami, mnohdy jen zpola zatravněné nebo s původním povrchem, připomínají život bývalých nájemníků. Mnohdy i jejich dramatické osudy. Připomeňme některá jména, která jsou spojena s Plzní a Petrohradem – cestovatel Miroslav Zikmund, světový umělec a loutkář Josef Skupa a Jiří Trnka, zpěvák Karel Gott či tvůrce legendárních komiksů Vlastislav Toman. Petrohrad našťastí nepotkal osud, který mu chystala totalitní komunistická moc v padesátých letech 20. století. Existoval totiž záměr, že tato osobitá tvář Plzně bude asanována a nahradí ji bloky panelových domů. I proto dnes můžeme na konkrétních místech připomínat dávné příběhy a lidské osudy, které jsou součástí nejen Petrohradu, ale i celé Plzně.

Letecký snímek na Petrohrad

Dvorky z předchozích let

31/ Náměstí Republiky 1 – Radniční blok

Severní straně plzeňského náměstí vévodí historická budova radnice, která po právu bývá označována za jednu z nejkrásnějších radničních budov u nás. Architektem byl Giovanni de Statia, Ital původem z Massagna u Lugana. Městská rada se v nové radnici sešla poprvé v listopadu 1556.

Císařský dům – náměstí Republiky 41

Tento dům se stal součástí radničního bloku až v druhé polovině 19. století. Má jako většina plzeňských domů středověký původ. Byl ale mnohokrát upravován a přestavován ze dvou starších domů.

Pechovský dům – náměstí Republiky 40 / Dominikánská 2

Rohový dům dnes nese novorenesanční fasádu z roku 1900, ale sdružená okna, zejména ta ve druhém poschodí s původními rovnými římsami, a trojice bosovaných portálů s jasnou inspirací portálem radničním v parteru vypovídají o renesančním původu.

Radniční dvorky

Součástí radničního bloku jsou kromě samotné radnice také čtyři domy – Císařský, Pechovský, jeho soused v Dominikánské 4 a konečně nejmladší z nich, klasicistní dům se dvěma dvorními křídly ve Velešlavínově 19, který uzavírá velký radniční dvůr na severní straně. Součástí radničního areálu je tak několik dvorků.